

Tarih : 05.06.2024
Sayı : 2024 – 26
Konu : Varlık Yönetim Şirketlerinin Harçlara Tabi Olmasına İlişkin Anayasa Mahkemesi Kararı Hk.

05/6/2024 tarihli ve 32567 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2024/35 karar sayılı Anayasa Mahkemesi Kararı ile Anayasa Mahkemesi 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 143. maddesinin 7338 sayılı Kanun'un 58. maddesi ile ibare değişiklikleri yapılan altıncı fıkrasında yer alan "...492 sayılı Harçlar Kanununa göre ödenecek harçlardan..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiştir.

İtiraz konusu kuralda, varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemlerin ve bunlarla ilgili olarak düzenledikleri kâğıtların 492 sayılı Harçlar Kanunu'na göre ödenecek harçlardan istisna tutulması öngörülmektedir.

Varlık yönetim şirketlerine beş yıl süre ile tanınmış olan harç muafiyetinin sınırsız hâle getirilmesinin bu şirketlere imtiyaz tanınması anlamına geldiği, bu durumun kanun önünde eşitlik ilkesine aykırı olduğu ve hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmadığı belirtilerek kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu ileri sürülmüş olup iptali istenmiştir.

Anayasa Mahkemesi aşağıdaki değerlendirmeyi yapmıştır:

İtiraz konusu kuralın, varlık yönetim şirketlerini 492 sayılı Kanun'a göre alınan harçlardan muaf tutmak suretiyle bu şirketlerin diğer teşebbüslerden farklı muameleye tabi tutulmasına imkân tanıdığı görülmüş ve bu farklı muamelenin varlık yönetim şirketi olup olmama temelinde yapıldığı anlaşılmıştır. Bu bağlamda varlık yönetim şirketleri lehine olan bu farklı muamelenin nesnel ve makul bir nedeni olup olmadığı incelenmiştir.

Anayasa Mahkemesi E.2019/55, K.2020/44 sayılı kararında, varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemler ve bunlarla ilgili olarak düzenledikleri kâğıtlar sebebiyle beş yıl süreyle harç ödemeyecek olmasının makul ve nesnel bir nedene dayandığını tespit etmiştir. Anılan kararda varlık yönetim şirketlerine ilk beş yıllı sınırlı olarak getirilen harç muafiyetinin ölçüsüz olmadığına karar verilmiş, öngörülen ayırımın nesnel ve makul bir temele dayandığı, dolayısıyla beş yıl süreyle harç ödememe avantajının ölçüsüz bir yönünün bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Dava konusu kural yönünden de anılan kararda yapılan değerlendirmeden ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

Bununla birlikte 492 sayılı Kanun'a göre ödenecek harçlardan varlık yönetim şirketlerinin -kuruluşlarından itibaren beş yıl süreyle- müstesna tutulmasına yönelik uygulama Anayasa Mahkemesinin anılan kararından sonra yapılan değişikliklerle süresiz hâle getirilmiştir. Bu itibarla diğer teşebbüslerin harç ödeme yükümlülüğünün kural olarak devam etmesine karşın 5411 sayılı Kanun kapsamında kurulan varlık yönetim şirketlerinin, yaptıkları işlemler ve düzenledikleri kâğıtlar sebebiyle süresiz şekilde harçlardan istisna tutulmasının orantılı olup olmadığı hususu incelenmiştir.

İtiraz konusu kuralda, varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemlerin ve bunlarla ilgili düzenlenen kâğıtların 492 sayılı Kanun'a göre ödenecek harçlardan süresiz olarak istisna tutulmuş olması, varlık yönetim şirketlerine diğer teşebbüslerin aleyhine olacak nitelikte önemli bir avantaj sağlamaktadır. Bu avantaj varlık yönetim şirketleri bakımından giderlerinin azaltılması suretiyle kâr oranlarının artması anlamına gelmektedir. Bu şirketlerin kurulmasının teşvik edilmesi için kuruluştan itibaren belirli süre ile sınırlı olarak bunlara harç istisnası tanınması kabul edilebilir fakat bunun sürekli hale getirilmesi diğer teşebbüsler aleyhine orantısız bir avantajın oluşmasına yol açacaktır. Bu değerlendirmeler ışığında, ticari hayatta

kârlılık esasına göre faaliyet gösteren teşebbüsler arasında varlık yönetim şirketleri lehine süreklilik arz eden bir farklılığın orantılı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anayasa Mahkemesi açıklanan gerekçelerle kuralın Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiştir.

Yeni bir kanun düzenlememesi yapılmaması halinde varlık yönetim şirketleri harçlara tabi olacaktırlar.

Anayasa Mahkemesi Kararı

Saygılarımızla...

Not: Bu sirküler bilgilendirme amaçlıdır. Sirkülerde yer alan konu ile ilgili olarak profesyonel bir danışmana başvurunuz.